

FREDNINGSVÆRDI ER

KIRKESTRÆDE 21

KØGE KOMMUNE

Besigtigelsesdato:
Besigtiget af:
Journalnummer:

04.07.12
Maria Wedel Gjelstrup
2011-7.82.07/259-0001

Kommune:
Adresse:
Betegnelse:
Fredningsår:
Omfang:

Køge Kommune
Kirkestræde 21, 4600 Køge
Kirkestræde 21
1944
Hjørnebygningen (1810, den vestre halvdel af Lille Kirkestrædefløjen 1847).

— BYGNINGSBESKRIVELSE

Bygningen Kirkestræde 21 ligger på hjørnet af Kirkestræde og Lille Kirkestræde midt i den ældre bydel i Køge skråt over for kirken.

Bygningen er en grundmuret, enetages hjørnebygning med høj kælder. Hjørnet mellem de to på hinanden vinkelrette længer er skråt afskåret. Murene er groft pudset og malet lysegule over en glatpudset, høj sokkel, og øverst ses en hvidmalet hovedgesims. Taget er et rødt, teglhængt heltag. De to midterste fag i facaden mod Kirkestræde er rejst i en muret frontkvist med helvalmet tegltag, og på hver side af frontkvisten ses en mindre kvist. I tagfladen mod Lille Kirkestræde er der flere nyere tagvinduer samt en skorstenspipe i tagfladen mod gården. I midten af facaden mod Lille Kirkestræde er et gennemgående portrum, der er lukket af brede, tredelte porte i begge ender. Portene er ældre, brunmalede, revleporte, udsmykket med lister og over hver port er et rundbuet overvindue. I portrummet er ind til den østlige del en ældre hoveddør med brede gerichter og en høj fordakning samt en kældernedgang, mens der ind til den vestlige del er en nyere trappeopgang med glatte hoveddøre. I længen mod Kirkestræde ses en ældre, brunmalet fyldingsdør med overvindue mod gaden samt en nyere, hvidmalet pladedør mod gården. I det skrå hjørne er en nedgang til en kælderbutik med en ældre, tofløjet fyldingsdør. Bygningens vinduer er alle nyere, hvidmalede vinduer udført med koblede rammer og zinksålbænke. I stueetagen er der korspostvinduer, mens kviste- og kældervinduer er torammede.

I det indre er der indrettet en stor bolig fra portrummet og ned langs Kirkestræde, mens der mod Lille Kirkestræde, efter portrummet, er indrettet to lejligheder, en i stueetagen, og en i tageetagen. Planstrukturen er overordnet set bevaret med stuer mod gaden samt køkkener og badeværelser mod gården. De fleste bygningsdetaljer og overflader er nye og fremmede for den oprindelige materialeholdning, herunder nedhængte gipslofter og glatte døre. Flere stuer har dog trægulve. Tagetagen omkring frontkvisten er udnyttet med værelser,

Bygningen mod Kirkestræde.

Bygningen mod Lille Kirkestræde.

der i dag står tomme med nedslidte overflader. Kælderen under den østlige del mod Lille Kirkestræde har bevarede ældre teglstens- og pigstengulve samt spor efter tidligere muråbninger mod gaden.

— BYGNINGSHISTORIE

Den nuværende hjørnebygning blev sandsynligvis opført i 1810, og bestod af to bygninger: Et syvfags forhus med frontkvist mod Store Kirkestræde og et nifags forhus mod Lille Kirkestræde. Begge forhuse var i én etage med grundmurede gadesider og gårdsider i bindingsværk. Bygningen mod Lille Kirkestræde var mod vest endvidere forlænget med et seksfags sidehus i bindingsværk. I 1847 blev sidehuset i bindingsværk fjernet og erstattet af et nyt grundmuret forhus med en portgennemkørsel. Det antages, at udskiftningen af gårdsidernes bindingsværk til grundmur skete i 1917.

— KILDER

Bevaringsværdige huse i Køge, udarbejdet af Hans Henrik Engqvist, 1978.

— MILJØMÆSSIG VÆRDI

Bygningen udgør en vigtig del af Køges ældre middelalderbykerne, mellem kirken og torvet. Bygningen er, som meget af den indre bys karakteristiske bebyggelse, placeret ud til gadelinjen og tilpasser sig dermed det traditionelle gadenets lukkede randbebyggelse. Tillige har bygningen værdi, idet den ligger over et hjørne, hvorfra den markerer sig og træder frem som en fornem bygning i begge gader.

Hertil kommer gårdrummet, der afgrænses af mure, hvilket giver et privat og intimt rum, hvis charmerende atmosfære forstærkes af de mange grønne bede og træer.

— KULTURHISTORISK VÆRDI

Den kulturhistoriske værdi knytter sig til bygningens fremtræden som et velbevaret større byhus fra begyndelsen af 1800-tallet. Hertil kommer at bygningens pudsede facader, enkle gesimser og korspostsvinduer med opdelt nedre rammer afspejler klassicismens stiltræk, der var gældende for perioden. Facadens detaljer er sammen med bygningens størrelse et vidnesbyrd om, at Køge var en driftig handelsby i 1800-tallet.

Den brunmalede dør mod Kirkestræde.

Fra havemurens vestlige hjørne ses både bygningens vestgavl og kirkens klokketårn.

Den kulturhistoriske værdi knytter sig endvidere til kælderen, hvis butik med nedgang fra hjørnet afspejler datidens tradition med små butikker under boligen. Kælderens bevarede stengulve og spor i murværket efter tidligere åbninger påviser at denne del af kælderen tidligere blev anvendt til opbevaring.

I det indre knytter den kulturhistoriske værdi sig til bygningens bevarede grundplan med den traditionelle opdeling med stuer mod gaden og funktionsbestemte rum mod gården.

— ARKITEKTONISK VÆRDI

Den arkitektoniske værdi relaterer sig til den velproportionerede bygningskrop, der er karakteriseret ved et enkelt formsprog og materialevalg. Bygningen har en gennemgående horisontal lagdeling, hvilket skyldes den høje, let markerede sokkel og stueetagens fremtrukne gesims. Hertil kommer vinduernes regelmæssige takt, der kun brydes af et element på hver langside, nemlig frontkvisten mod Kirkestræde og porten mod Lille Kirkestræde.

Hertil kommer de bevarede bygningsdetaljer, herunder især portenes overvinduer med radiære sprosser, som giver portene et let og elegant udtryk samtidig med, at portrummet får lys.

— BÆRENDE FREDNINGSVÆRDIER

I bygningens ydre knytter de bærende fredningsværdier sig til bygningsvolumenet med den høje sokkel, det teglhængte tag og den taktfaste vinduesplacering. Hertil kommer de bevarede bygningsdetaljer, herunder de store porte med beslag, greb og rundbuede overvinduer, samt kældernedgangene med ældre døre, den ældre hoveddør med fordakning i portrummet samt den traditionelle materialeholdning.

I bygningens indre knytter de bærende fredningsværdier sig til bygningens etageadskillelser og de bevarede bygningsdetaljer, der særligt findes på loftetagen samt i kælderen, herunder synlige loftbjælker, stengulve og tilmurede åbninger. Hertil kommer den traditionelle materialeholdning.

— ANBEFALINGER

Det anbefales, at murværket, specielt omkring gavlkvisten mod Kirkestræde istandsættes, da det fremstår meget nedslidt. Det samme gør sig gældende for de to vinduer i gavlkvisten.

Nedgangen til kælderen fra gaden.

Porten mod Lille Kirkestræde.

Det anbefales, at kvistene i tagfladen mod Kirkestræde restaureres og at tagbeklædningerne udføres ens. I dag fremstår kvistene meget nedslidte, hvor den nordlige kvist har teglhængt heltag, mens den sydlige har et papdækket heltag.

Tagvinduer, antenner, skorstenspipe og udluftningshætter bør ved en tagomlægning reduceres væsentligt eller i bedste fald eller fjernes, så de ikke i så høj grad som nu forringer bygningens fredningsværdier.

I det indre anbefales det, at man ved kommende istandsættelser sørger for at anvende materialer, der i højere grad passer med bygningens oprindelige materialeholdning.

En af kvistene i tagfladen mod Kirkestræde.